

Kehotunnekasvatus osaksi arkea

Lapsen seksuaalisuus näkyy...

- leikitään roolileikkejä, kuten kotia tai lääkäriä
- osoitetaan kiinnostusta tyttöjen ja poikien fyysisiin eroihin
- ihastumisen tunteita, halaamista ja suukottelua
- kiinnostus kehon toimintoja kohtaan
- mennään vessaan yhdessä toisen lapsen kanssa
- unnutus nukkumaan mennessä
- itsensä tutkiskelua, vertailua,
- kysymyksiä, ihmettelyä ihmisenä olemisesta

Kehotunnekasvatus aiheita vasukeskusteluun

- **Perustoiminnot**
  - Vessakäynnit, alastomuus, kehonosat
- **Kieli ja vuorovaikutus**
  - Yhteiset ymmärrettävät sanat esim. kehonosille, puheeksi ottaminen, sanaton viestintä, sadut, kirjat.
- **Sosiaaliset taidot ja tunteiden ilmaisu**
  - Toisten kunnioitus, kaveritaidot, monenlaisuuden hyväksyminen, tunne- ja turvataidot, itsetunto.
- **Leikki**
  - Leikkitaidot, leikkiin liittyminen, roolileikit, seksuaalinen leikki.
- **Liikkuminen**
  - Kosketus, erilaiset taidot, kaikki lapset ovat hyviä jossakin.
- **Taiteellinen kokeminen**
  - Tunteiden purkaminen, asioiden näkyväksi tekeminen, voi tarkkailla miten lapsi kuvaa asioita taiteillen ja avata siitä keskustelua.
- **Tutkiminen**
  - Uteliaisuus, kehon tutkiminen, erot/vertailu, rajat, yksityisyys.

Ideoita alkuopetukseen

- Vuosikello, omat tuokiot/tunnit, rastit, koulun yhteinen teemapäivä ym.
- Oppilaille esim. koko päivän kestävä toiminnallinen tapahtuma.
- Eri aineisiin sisällytetään eri perspektiiveistä kehotunnekasvatuksen osa-alueita.
- Kouluissa on lukuvuosittain ainakin yksi selkeä teema, projekti tai jakso, jossa käsitellään valittua aihetta useiden oppiaineiden näkökulmista. (MOK)
  - Kehotunnekasvatus voisi olla monialaisen oppimiskokonaisuuden teemana?

Miten tuoda kehotunnekasvatuksen aiheita eri aineisiin

- **Ympäristöoppi**
  - Ihmisen kehitys ja kasvu, ihmisenä olemisen kysymykset, seksuaalisuus, moninaisuus
- **Taideaineet**
  - Tunteiden purkamisen kanava, eri aihealueista piirtäminen, maalaaminen, askarteleminen, draaman tekeminen...
- **Liikunta**
  - Tarinallinen liikunta, tanssi (mm. eri maiden tansseihin tutustuminen), kehonosajumpat.
- **Kielet**
  - Kehotunnekasvatuksen sanasto eri kielillä
- **Tunne- ja turvataidot**
  - Yksityisyys, omat rajat, toisen kunnioittaminen
- **Musiikki**
  - Musiikkimaalaus, kehoon liittyvät laulut, eri tunnelmaiset musiikit
- **Kaveritaidot**
  - Leikkitaidot, ryhmäytyminen, kannustaminen

Laaja-alainen osaaminen

- **Ajattelun ja oppimisen taidot**

- Lähdekriittisyys, lupa kysyä, lupa erehtyä, osallisuus

- **Monilukutaito (viestien tulkinta ja tuottaminen)**

- Netiketti ja someketti, turvalliset lähteet

- **Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot**

- Hygienia, siisteys, yksityisyys

- **Kulttuurinen osaaminen**

- Suvaitsevaisuus, ymmärrys, Suomen vähemmistökulttuurit, yhdessä ratkaisujen löytäminen

- **Vuorovaikutus ja ilmaisutaidot**

- Vallan oikeudenmukainen käyttö, tasa-arvo, draama, eri roolien kokeilu

- **Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen**

- Laitteiden turvallinen käyttö, ruutukaappaus, estäminen ym.

- **Suomen kieli ja kirjallisuus**

- Huomio moninaisuutta kunnioittavaan kirjallisuuteen, puhetta stereotyyppioista ym.

Kehotunnekasvattajan muistilista

- Tutustu materiaaleihin, videoihin, oppaisiin.
- Harjoittele kollegan tai ystävän kanssa hankalia sanoja ja asioiden selittämistä.
- Luo työpaikallasi avointa ja keskustelevaa ilmapiiriä.
  - Vastaa lasten kysymyksiin.
  - Ota itse Lasten Kehotunnekasvatus aktiivisesti osaksi toimintaa.
- Kysy neuvoa ja apua, jos itse hämmennyt aiheesta.
- Muista avoin ja kannustava asenne!

Ammattilaisten ajatuksia kehotunnekasvatuksesta

- *”Kysehän on kuitenkin kokonaisvaltaisesta lapsen hyvinvointiin ja elämässä pärjäämiseen liittyvistä asioista, kukapa ei haluaisi lapselleen parasta ja kollegat haluaisivat antaa lapsille parhaat mahdolliset eväät. Esim. turvataitojen osaamisen merkitystä nykypäivänä ei kukaan kiistä.”*
- *”Meidän aikuisten täytyy löytää keinoja kertoa lapsille kehotunnekasvatuksesta. Meidän velvollisuus on löytää lapsille sopivat menetelmät aiheen käsittelyyn. Luoda ilmapiiri, että kaikkea saa kysyä, saa olla kiinnostunut. Oma keho ei ole häpeä vaan se on UPEA! Kasvattajan tehtävä on olla turvallinen aikuinen. Aikuinen, jolta saa ja pitää kysyä. Aikuinen, joka osaa vastata lapsen kysymyksiin. Lapsikin uskaltaa ja osaa kysyä asioista, jotka aikuinen on ottanut puheeksi.”*

Aikuinen, olet tärkeä!

- Yksikin ihminen voi muuttaa päiväkodin tai koulun kulttuuria!
- Jostain on aloitettava uudet asiat. Pikku hiljaa.
- Anna aikaa toisille aikuisille omaksua aihe ja siitä puhuminen.
- Painota lasten turvallisuutta ja oikeuksia.
- Muistakaa tavoite ja tarkoitus!

